

Colombia

Zaden van het leven

Een maand lang waren Cynthia en Alba van het zaden netwerk Red de Guardianes de Semillas de Vida en Antonio van de Colombiaanse landbouwcoördinatie CNA op uitnodiging van Longo maï in Europa onderweg. Hieronder enkele uittreksels uit de brief die Cynthia ons na haar terugkeer in Colombia schreef.

“Onze tournee door Europa was voor ons alledrie een zeer intensieve ervaring die ons nog lang bij zal blijven. De vele ontmoetingen met geëngageerde mensen die zich zorgen maken over de toekomst van onze aarde en de mensen die weten hoe belangrijk zaaigoed is als oorsprong van het leven en die beloofd hebben ons te helpen en te steunen... Ze hebben ons veel kracht en hoop gegeven.

Tegelijkertijd hebben we ook gezien dat er nog maar een paar boeren in Europa over zijn, dat veel natuur verdwenen is en dat het platteland voor velen een soort decor is, goed voor folklore en herinneringen, voor vakantie en vrijetijdsbesteding. En toch hebben we ook veel initiatieven en bewegingen leren kennen die met hun voeten op en in de grond staan, concrete projecten opbouwen, winstbejag en concurrentie afwijzen en tegen onrechtvaardigheid strijden... Ze hebben ons veel nieuwe ideeën en moed meegegeven.(...)

Nu zijn we weer in Colombia, dit gekwelde land met de grote steden Bogotá en Cali en hun waanzinnige levensomstandigheden die een groot deel van de hier levende mensen niet vrijwillig heeft gekozen. Zij werden met geweld van hun land verdreven of moesten het uit economische redenen verlaten. Hier zijn ze bedelaars of slaven geworden die elke dag moeten vechten om te overleven. Ik stel me voor, dat we dat allemaal moeten veranderen, dat de mensen het recht hebben terug te keren naar hun geroofde stukje land. (...)

We hopen dat we het contact met jullie in stand kunnen houden. Tijdens

de tournee zijn we begonnen met een campagne voor ons netwerk. Het gaat erom ons werk voor het behoud van de inheemse cultuurgewassen financieel te steunen. Deze vorm ons te “adoptereren” is voor ons ook een erkenning en legitimatie tegenover de wetgeving die ons verbiedt ons zaaigoed te vermeerderen en te verbreiden. Het is ook mogelijk ons met vakkundig advies bij te staan. Jullie kunnen ons op onze boerderijen bezoeken en jullie kennis met ons delen. (...)

Voor ons is het verder nog belangrijk dat jullie in Europa doorgaan met jullie strijd en de opbouw van concrete alternatieven en ons daarvan op de hoogte houden.”(...)

In verband met de vrijhandelsverdragen die Colombia na zesjarige onderhandelingen met de VS (2012) en de EU (2013) heeft ondertekend, moest het land in de wetgeving het intellectueel eigendomsrecht van de concerns op zaaigoed garanderen. Een eerste wetsvoorstel werd na talrijke protesten door de rechtbank gestopt. Als vervanging ontwierp het ministerie van landbouw het “decreet 9.70”, waarin onder andere de eigen vermeerdering van zaaigoed praktisch verboden werd. In de daarop volgende drie jaar liet de regering vierduizend ton zaaigoed in beslag nemen en vernietigen. De meeste boeren in Colombia vermeerderen hun zaaigoed altijd zelf.

Deze vernietiging van zaaigoed plus de massieve importen van gesubsidieerde levensmiddelen uit de VS en Europa sinds de vrijhandelsverdragen geldig zijn, hebben afgelopen

In de Hortus Haren werd kort voor de afstemming in het Europees Parlement over de nieuwe zadenwet nog opgeroepen tot protest tegen het wetsvoorstel.

jaar gevoerd tot grote protesten onder de plattelandsbevolking. Ook dit jaar gaan die protesten door. Het Red de Guardianes de Semillas de Vida werd in 2002 opgericht door boeren uit Ecuador en het zuiden van Colombia om de diversiteit van hun traditionele cultuurgewassen te behouden. Nu bestaan er groepen van het netwerk in de meeste streken van Colombia. Een gewasras wordt alleen in stand gehouden als veel boeren het gebruiken. Belangrijk

is ook dat de kennis van de inheemse bevolking over de verbouwmethoden van de gewassen wordt doorgegeven.

Longo maï en het Europees Burgerforum hebben een campagne gestart met protestbrieven aan de Colombiaanse Ambassade tegen de vernietiging van het boerenzaaigoed in Colombia. De oproep vindt U op de website www.longomai.nl

Jürgen Holzapfel

Nederland

Reclaim the Seeds

Op 8 en 9 maart j.l. namen we deel aan het Reclaim the Seeds weekend in Nederland. René Lehnerr kwam uit Amsterdam met algemene informatie over de Longo maï-coöperaties. Ieke en Jürgen kwamen met eigen zaaigoed van de Hof Ulenkrug en begeleidden eveneens de delegatie uit Colombia. Hier volgt een verslag van het collectief ASEED Europe, dat de zadenruilbeurs mede georganiseerd heeft.

Het mooie terrein van Hortus Haren was het decor van de zaden- en informatieruilbeurs. Met zo'n duizend deelnemers werden de verwachtingen ruim overtroffen. Er waren veel kramen met bijzondere zaden en ook veel mensen die zelf spontaan zaden hadden meegenomen om te ruilen. Het evenement trok mensen uit heel Nederland en uit Duitsland, maar het merendeel kwam toch uit de regio. Het is duidelijk dat het verbouwen van bijzondere gewassen en het zelf vermeerderen van zaden leeft in het noorden van het land. Tijdens het weekend is een begin gemaakt met het opzetten van een zadenruilbeurs voor Noord-Nederland.

Alle workshops werden goed bezocht en goed ontvangen. Een van de hoogtepunten was de presentatie van drie afgevaardigden van Colombiaanse boerenorganisaties die op tournee waren door Europa en hun

eerste stop in Haren hadden. De positieve kant van hun verhaal was dat boeren zich steeds meer zelf organiseren, eigen zadenruilbeurs oprichten en dat grootschalige landelijke protesten in 2013 in Colombia ertoe leidden dat de uitvoering van de zadenwetten nu officieel is uitgesteld. Zaterdagavond was er het debat over 'de levende genenbank' in het Oude RKZ in Groningen. De panelleden waren het er over eens dat de duizenden soorten groente, fruit en granen op akkers en in tuinen in stand gehouden moeten worden en niet alleen ingevroren in een gereguleerde genenbank. Verschillen van mening waren er ook. Obe Bootsma van de Oerakker legt meer nadruk op het behoud van oude soorten terwijl Maaike Raaijmakers van Stichting Zaadgoed het vooral van belang vindt dat 'gewone' boeren weer kennis krijgen, zelf zaaigoed gaan

Antonio, Alba en Cynthia uit Colombia op tournee door Europa. Foto: Philippe Velez McIntyre

vermeerderen en betrokken worden bij het veredelen van nieuwe variëteiten. Jürgen Holzapfel van Longo maï bracht in dat voor het gebruik van oude en andere bijzondere gewassen ook de band met de consument noodzakelijk is. Iedereen was het er over eens dat we af moeten van de huidige industriële landbouw met slechts een klein aantal soorten gewassen en dat dit betekent dat er een directere betrokkenheid nodig is tussen producent en consument. Zondag 9 maart stond in het teken van stadslandbouw. Na een presentatie over de opzet van buurtmoestuinen in Assen bezochten de deelnemers tuinprojecten in Groningen. Het weekend eindigde zeer geslaagd bij de Grunotuin. Deze buurtmoestuin met inmiddels 80 deelnemers uit de directe omgeving breidt flink uit. Op deze zonovergoten middag waren tientallen mensen in de weer met schep en kruiwagen om deze nieuwe moestuin in de wijk gebruiksklaar te maken. De aanleiding voor het organiseren van de eerste editie van Reclaim the Seeds (2012) was revisie van de Europese zadenwetgeving. En ook deze keer gaven de deelnemers een duidelijk boodschap af: de agrarische biodiversiteit en de beschikbaarheid van zaden is zeer belangrijk. Het vermeerderen, hergebruiken, ruilen én verhandelen van zaden moet zijn toegestaan. Niet alleen in de marge als uitzondering op de regel, maar altijd en zonder restricties en quotum voor de productie. Zo kan deze landbouw een tegenwicht vormen voor de groeiende greep die grote bedrijven als Monsanto hebben op de zadenmarkt en de landbouw in het algemeen. Dat het Europees Parlement heeft geluisterd naar de vele reacties en protesten vanuit de samenleving en op 11 maart het huidige voorstel voor een nieuwe Europese zadenwet heeft weggestemd, is een positief teken. Maar inmiddels lijkt het erop dat de Europese Commissie toch doorgaat met haar voorstel en dat het opnieuw wordt ingebracht bij het nu nieuwgekozen Parlement.

Flip Vonk

Amsterdam

Een experiment op straat

Sinds de ontmoeting met de delegatie uit Colombia, houd ik me onder andere bezig met de lobby-activiteiten van het bedrijf Monsanto dat wereldwijd haar belangen doordrukt.

Op 24 mei 2014 was er voor de tweede keer een wereldwijde anti-Monsanto dag (March against Monsanto), met miljoenen deelnemers in 33 landen. Een jaar geleden tekende president Obama een wet, die Monsanto in de Verenigde Staten immuniteit voor rechtsvervolging verleend. De wet US H.R.993, sectie 735 houdt in, dat geen rechtbank in de Verenigde Staten nog een klacht tegen Monsanto kan behandelen. Niemand kan nog een onderzoek afdwingen naar de duurzaamheid van nieuwe genetisch gemanipuleerde gewassen, terwijl de gevolgen voor het milieu nog onduidelijk zijn. De wet werd ook door de senaat en het congres goedgekeurd. Monsanto heeft jaren lang gelobbyd om deze ongelooflijke wet er door te krijgen, die bekend is geworden onder de naam "Monsanto Protection Act". In de Verenigde Staten is 90% van het basisvoedsel genetisch gemanipuleerd en het is niet verplicht dit op de verpakking te vermelden.

Tot alles bereid, als het maar goedkoop is

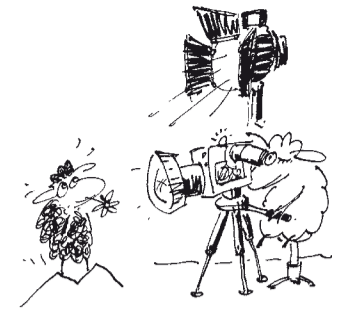
We wilden met een straattheateractie onderzoeken hoe ver bedrijven als Monsanto met hun methodes kunnen gaan, zonder dat de consument daar tegen in opstand komt. Ons zelfverzonnen verhaal is snel verteld: Monsanto en Chiquita roepen de dochteronderneming Moneta Coop. Int. in het leven. Reden daarvoor is de wereldwijde bananenziekte (die daadwerkelijk bestaat) die ertoe kan leiden, dat er over enkele jaren geen bananen meer bestaan. 95% van alle bananen zijn gebaseerd op een en dezelfde Cavendish-industriebanaan, of het nu biologisch of conventioneel verbouwde bananen zijn. Dus is de knowhow nodig van Monsanto,

wereldleider op het gebied van bestrijdingsmiddelen en gentechnologie. Maar ons fictieve bedrijf wilde nog een stapje verder gaan met een aantal innovaties in productie en transport om de banaan voor de revolutionaire prijs van 25 cent per kilo aan de klant te kunnen verkopen. De belangrijkste punten van Moneta:

- Wij vervangen de bemanning van onze vrachtschepen door bootvluchtelingen, die wij in Zuid-Italië ronselen. Ze werken zonder salaris tegen kost en inwoning en zijn blij een dak boven hun hoofd te hebben.
- Onze arbeiders op de plantages dragen geen beschermende kleding, die bij grote hitte toch vooral lastig is. Ze leven sowieso al gemiddeld tien jaar langer dan werklozen in dezelfde regio. Dit is dus een humane stap in de juiste richting.
- Ons hele management bevindt zich in Europa. Wij controleren onze werknemers door middel van een chip die in hun arm is geïmplanteerd. Daalt de productiviteit, dan kunnen wij via de chip een elektrische impuls sturen die de motivatie weer verhoogt.

We organiseerden een grote bakfiets met 50 kilo biobananen met ons Moneta-label. Erboven in bloedrode letters "Moneta Coop.Int.". We trokken witte overhemden en strop-

dassen aan, of een nette jurk, om serieus over te komen. Een filmcrew van de VPRO (Video Productie Regio Amsterdam) stond klaar om alles te documenteren.

Wij installeerden ons op de Dam, waar ook de demonstratie tegen Monsanto plaats vond, voor de ingang van het oudste warenhuis van Nederland. We verklaarden deze zaterdag tot onze promotiedag, waarop we gratis bananen weg gaven. Enige voorwaarde: de mensen moesten onze bedrijfsfilosofie nadrukkelijk ondersteunen door een sympathieverklaring te ondertekenen, waarin alle hierboven genoemde punten werden genoemd. Bovendien hadden wij een video met een reclamefilmpje om ons concept onverbloemd over te brengen. Wij presenteerden ons als een internationaal team op tour door Europa. Op onze naamplaatjes waren onze fictieve namen te lezen: Nienke Stronkhorst, Karl Schmutziger, Jean Pierre Le Maniac, Mike Hammer, Paula Guardianes en Brunhilde Semillas.

Indrukken van Paula Guardianes: *Een vader met twee kinderen blijven even staan kijken. "Bent u echt van Monsanto?", vraagt het meisje van ongeveer vijftien jaar, met ongeloof in haar stem. "Ja, natuurlijk", zeg ik met een iets te serieuze uitdrukking op mijn gezicht. De vader kijkt me bezorgd aan. "Maar dat weet toch ondertussen iedereen, dat die genetisch gemanipuleerde dingen slecht voor je zijn?" Ik leg uit dat wij zeker zijn van niet en probeer hen met onze bedrijfsfilosofie te overtuigen, maar daar reageert het meisje heftig op. "Weet u wel dat daar aan de overkant een protestactie tegen jullie aan de gang is?", vraagt ze, waarop ik instemmend knik en geduldig uitleg dat we net daarom hier zijn: we moeten onze potentiële klanten toch tonen wat ons bedrijf hen kan aanbieden. Een zonnestraal valt op de kar met bananen. Het deuntje van onze bedrijfsvideo is het enige wat ik hoor als ze me strak aankijkt, met een gevaarlijke blik in de ogen. "Als ik u was, zou ik me echt schamen", zegt ze. Ze grist haar fototoestel uit haar tas en wil een foto van me maken. Ik leg mijn denkbeeldige masker af en probeer uit te leggen wat we daar echt staan te doen. Maar ze gelooft me niet. Ze wil zelfs geen banaan. Zo boos is ze. Gelukkig maar, denk ik. En even weet ik niet goed of ik me nu moet schamen.*

Indrukken van onze medewerker Karl Schmutziger:

Gesprek tussen twee mensen van Indonesische afkomst: "Een chip implanteren? Dat is toch slavernij." "Ja, kijk, jij werkt als ambtenaar, je begrijpt niet hoe het werkt op de vrije markt. Daar kan je niet altijd de beste voorwaarden garanderen, ik snap dat wel." "Ik heb daar nog nooit van gehoord." "Je moet altijd zoeken hoe het beter en goedkoper kan. De anderen doen dat ook. Je hebt met concurrentie te maken. Dat

Foto: Philippe Velez McIntyre

is niet altijd mooi." "Ik ben er toch tegen. Vind jij dat dan goed? Ga jij dat tekenen?" "Ik zeg alleen, ik begrijp hun wel. Ik werk ook als ondernemer. Als je minder kan betalen, moet je dat doen. Jij koopt toch ook niet dure dingen als je hetzelfde voor minder kan krijgen?" "Ik vind het slavernij. Zou jij je zo'n chip laten implanteren?" "Tijdelijk. Kijk, 4 of 5 jaar, als je dan werk hebt. Zij hebben wel werk. Als je het combineert met leuke dingen voor in hun vrije tijd, een biljarttafel en een gezellige plek. Dan doe je daarna iets anders, je moet kijken hoe je rond komt."

Een nette, oudere dame, die na zorgvuldig luisteren zonder twijfel wil tekenen: "U kunt er echt mee akkoord gaan dat die arbeiders stroomstootjes krijgen, als ze niet werken?" "Ja. Je moet wel werken. Die mensen hebben motivatie nodig. Je kan niet alleen maar je hand ophouden." "Maar vindt U dat niet te ver gaan?" "Nee." "En dat vluchtelingen alleen

voor kost en inwoning werken?" "Ze komen hier naar Europa en denken dat ze alles heel gemakkelijk kunnen krijgen. Maar zo werkt dat niet. Vroeger begrepen mensen dat ze hard moeten werken. Ze zitten in die opvangkampen en doen niks."

Een treurige balans, die we niet hadden verwacht: ongeveer elke tweede persoon was bereid met naam en adres de sympathieverklaring te ondertekenen. Is het voldoende, er netjes en niet al te jeugdig uit te zien, om dan automatisch als serieus welwillend mens te worden gezien, van wie je alles maar aanneemt? Was het omdat mensen enkel met winkelen bezig waren? Zouden de mensen anders hebben gereageerd, als ze na het ontbijt met ons geconfronteerd waren geweest?

Onze grootste angst: dat ons fictief verhaal overmorgen al realiteit zou kunnen zijn.

René Lehnerr

Centraal Amerika

35 jaar Longo maï

Op 22 februari j.l. vierden we in de feestelijk versierde "Rancho" van de Finca Sonador het 35-jarig jubileum van de oprichting van de vluchtelingencoöperatie in Costa Rica.

Talrijke bewoners van de coöperatie, afgevaardigden van andere coöperaties, de ambassadeur van El Salvador, activisten van ecologische bewegingen en de zoon van de voormalige Costaricaanse president Rodrigo Carazo, die in 1979 de opvang van vluchtelingen en boerengezinnen daadkrachtig had gesteund, waren voor deze gelegenheid naar ons toe gekomen.

De afgelopen dertig jaar is er in Midden-Amerika heel wat gebeurd. In het eerste decennium, eind 70er jaren en in de 80er jaren veroorzaakten de burgeroorlogen in Nicaragua en El Salvador een enorme stroom vluchtelingen. De twee dictaturen werden ten val gebracht en in de daarop volgende jaren werden verbeteringen doorgevoerd op het gebied van gezondheid, onderwijs en sociale zekerheid. De laatste 25 jaar werden echter eerder getekend door de grenzenloze uitbreiding van het neoliberalisme. Zo werden dus op dit continent de sociale verbeteringen systematisch weer teruggedroefd. Bij de opbouw van de Finca Sonador stond de economische autonomie centraal. Met vier pijlers konden we dat in een paar jaar bereiken: een veelzijdige landbouw, de verwerking van landbouwproducten ter plaatse, directe export van koffie via Fair Trade naar Europa en het creëren van een model voor sociaal verantwoord toerisme, waar alle gezinnen aan mee kunnen doen. In 2004 werd dit model beloond met de internationale To-do prijs.

Ter gelegenheid van dit jubileum kregen zeven leden van de coöperatie een extra lofrede toebedeeld. Ze hebben zich de afgelopen 35 jaar met hart en ziel voor het project ingezet. Maria Zoila Ortega is een van deze pioniers. Ze is een onvermoeibare activiste, opgegroeid in Chala-

tenango (El Salvador). Al vroeg kiest ze, samen met sociaal geëngageerde priesters, partij voor vervolgd boeren. Een van haar zonen wordt door het leger ontvoerd en vermoord. Ze vlucht in 1980 na de moord op de aartsbisschop Romero naar Costa Rica. Nauwelijks in Longo maï aangekomen, zet ze al haar organisatorisch talent in bij de opbouw van het dorp. Ze richt een vrouwengroep op en installeert een naaiatelier. En ze krijgt het voor elkaar dat het dorp een eigen kerkhof mag aanleggen. Maria Zoila Ortega is nu 75 jaar oud. Ze heeft 9 kinderen en 23 kleinkinderen en een achterkleinkind.

Het ging bij de feestelijkheden ook om de toekomst. Juri Spendlingwimmer, lid van het comité "Rios Vivos", zette uiteen welk gevaar er uit gaat van de geplande bouw van stuwdammen en hoe het verzet daartegen groeit. De mooie rivieren die door Finca Sonador stromen, dreigen uit te drogen als deze stuwdammen zullen worden gebouwd.

Mauricio Alvarez, ecooloog en socioloog van de Universidad de Costa Rica, is adviseur van Finca Sonador en de talrijke andere dorpen aan de zuidelijke bergketen Cordillera Talamanca die door de stuwdammen worden bedreigd. Hij legt uit hoe belangrijk het verzet tegen soortgelijke projecten is, omdat hiermee wordt geprobeerd publiek eigendom zoals water te privatiseren.

Als afsluiting van deze dag gaf de muziekgroep Guadalupe Urbina al haar muzikale talenten ten beste en konden we nog genieten van *pupusas* (Salvadoriaanse specialiteiten) en lekkere sterke Sonador koffie. Meer informatie over de protesten tegen de stuwdammen kunt u vinden op www.sonador.info

Roland Spendlingwimmer

Het nieuwe huis in Limans

De bouw van ons nieuwe gemeenschappelijke huis in de coöperatie in Limans vordert goed. In maart werd het eerste hout voor het vakwerk en de dakstoel geleverd door de coöperatie van Treynas. Begin april begonnen de jonge timmermannen uit de Tarn met de fabricatie van alle verbindingstukken. Nu staan de zes vakwerkelementen op hun plaats. De eerste drie, die niet zo hoog en dus minder zwaar zijn, konden met hulp van een twintigtal mensen zonder machine worden opgesteld. De dakstoel is sinds mei af. Nu beginnen we met het leggen van de strobalen als isolatie onder het dak. Op het hoogste gedeelte van het dak komen dan 60 m² zonnepanelen te liggen, de rest zal met dakpannen worden bedekt. Pas daarna vullen we het vakwerk met strobalen en leem.

Duitsland

Demmin, 8 mei 2014

Onze coöperatie Hof Ulenkrug ligt in het Duitse bondsland Mecklenburg-Vorpommern, op zo'n twintig kilometer afstand van het stadje Demmin. Hier vindt sinds 2006 elk jaar opnieuw een fakkelmars plaats van neonazi's die de ondergang van het Derde Rijk betreuren.

Op 8 mei 1945 onderschreef de militaire leiding van het Derde Rijk met de geallieerde overwinnaars de onvoorwaardelijke capitulatie van Duitsland. Ook dit jaar wilde de rechtsextremistische partij NPD op deze dag der bevrijding van het nationaal-socialisme een fakkelmars houden in Demmin ter nagedachtenis aan mensen die in de laatste oorlogsdagen hier zelfmoord pleegden.

Tegen deze mars verzetten talrijke organisaties uit heel Mecklenburg-Vorpommern en zelfs daarbuiten zich. Sinds jaren wordt er op verschillende manieren geprotesteerd onder het motto "Demmin blijft bont". In Demmin zelf bestaat de "Actiebond 8 mei", een losse vereniging van mensen uit de stad en de omgeving die zich al enkele jaren inzet tegen deze mars van de NPD. Meer dan dertig organisaties hadden verdeeld over de stad stands aangemeld, waar mensen bijeen konden komen, waar theater werd gespeeld, gezongen en informatie verspreid. In totaal namen ongeveer achthonderd mensen deel aan deze vreedzame protesten. De rabbijn van Mecklenburg-Vorpommern liep mee met de

wandeling langs historische plaatsen in de stad en het Joodse begraafplaats. Ook bij het monument voor gevallen sovjetsoldaten legden veel mensen bloemen neer. In de kerk werd een vredesdienst gehouden. Een groot deel van de mensen was vastbesloten in de vorm van vreedzame zitblokkades de mars van de ongeveer 200 neonazi's te verhinderen. Een zitblokkade valt als spontane bijeenkomst onder de bescherming van het recht tot betoging en vergadering. Ongeveer vijfhonderd politieagenten waren ter plaatse met de officiële opdracht dit recht voor iedereen te garanderen.

De situatie in de stad was vredelievend, totdat tegen acht uur 's avonds de mars van de NPD begon. De politie had blijkbaar besloten de mars van de NPD door te laten gaan en was bereid daarvoor geweld in te zetten tegen de protesten. Op meerdere plaatsen waar groepen mensen "in de weg" zaten, werden ze met grof geweld door de politie verdreven. Hun optreden veroorzaakte angst en paniek. Bij de ontruiming van een geweldloze zitblokkade werd een jonge man uit Frankrijk, die op dat moment in onze coöperatie Hof Ulenkrug op bezoek was, door een politie-eenheid zo lang geslagen en op de grond gedrukt, dat hij buiten bewustzijn raakte. Vóór zijn mishandeling kreeg hij al boeien om. Verscheidene verzoeken om te vertalen werden door de politie afgewezen. Een te hulp snellen-

de arts werd geweigerd. Uiteindelijk moest de man in de ambulance op weg naar het ziekenhuis in kunstmatig coma worden gebracht, omdat gevreesd werd voor hersenletsel. Een andere deelnemer aan de protesten werd door een politiehond in de arm gebeten. Tot slot bedreigde de politie de mensen met twee waterkanonnen en omsingelden een groot aantal mensen totdat de NPD hun bijeenkomst had beëindigd. De deelnemers van de protesten worden in de politieberichten "links gewelddadig clientèle" genoemd. De politie beschuldigt de jonge Fransman ervan drie agenten te hebben verwond. Het is nog onduidelijk of het tot een proces tegen deze jonge man komt. Alle ooggetuigen verklaren dat noch deze jonge man, noch andere demonstranten en deelnemers aan de zit-

blokkades geweld hebben gebruikt. Sinds jaren wordt in heel Duitsland verlangd, dat de NPD verboden wordt. Het is een eis die de minister van Binnenlandse Zaken van Mecklenburg-Vorpommern uitdrukkelijk steunt. Wij stellen echter vast dat de realiteit er anders uitziet. Demonstraties van de NPD die het nationaal-socialisme van Hitler verheerlijkt, worden elk jaar weer doorgezet en daarbij door de politie beschermd. En de minister geeft als commentaar: "Wat heeft een Fransman op 8 mei in Demmin eigenlijk te zoeken?" Onze eerste reactie is iedereen uit heel Europa en daarbuiten uit te nodigen volgend jaar op 8 mei in Demmin te komen vieren dat wij 70 jaar geleden van het nationaal-socialistische regime zijn bevrijd!

Herma Ebinger

Zingen tegen de stroom in

De tentoonstelling „De utopie van de onverzettelijken“ die ter gelegenheid van het 40-jarige jubileum van Longo mai in Zwitserland is opgezet, trekt door Europa. Van Zwitserland naar Frankrijk, van Frankrijk naar Berlijn. Daar zal de tentoonstelling op 25 oktober in het Freie Museum worden geopend. Alle zangers die

er in Basel, Zürich en Zuid-Frankrijk bij waren, willen nu ook naar Berlijn komen. Het plan is om het weekend van 7 tot 9 november 2014 meerstemmige liederen en canons uit de hele wereld in te studeren en elkaar zingend te leren kennen om dan in een matineeconcert bij de tentoonstelling op te treden. De muzikale leiding is in handen van Marianne Schneider, leidster van het Duitse Communekoor Nachtigallen en mij, leidster van het Provençaalse koor Choeur des chénaies. Iedereen is van harte uitgenodigd om dit weekend mee te zingen. De kosten worden zoals altijd met elkaar gedeeld, al naar ieders mogelijkheden. Aanmeldingen bij e.lutze-furet@gmx.de

Elke Lutze-Furet

Oekraïne

Een onrustige tijd

Normaal gesproken gaat het er in de winter op onze boerderij Zeleny Hay in Transkarpatië gemoedelijk aan toe. Maar deze winter was anders. Een zeer onrustige tijd was aangebroken.

Na het melken en het voederen van alle dieren kunnen we het normaal gezien rustiger aan doen dan in andere jaargetijden. We kraken noten of werken in de werkplaats. Maar deze winter is alles anders. De recente gebeurtenissen brengen ons uit ons dagelijks ritme. 850 kilometer verderop vindt een revolutie plaats. President Janoekovytsj maakt na zijn ontmoeting met Poetin een draai van 180 graden en laat de tijdens jaren van onderhandelingen opgebouwde associatieovereenkomst tussen Oekraïne en de Europese Unie simpelweg ontploffen. Daarmee veroorzaakt hij onder studenten een revolutie waarmee later ook andere bevolkingsgroepen zich inlaten. Dit gebeurt in Kiev en andere grote steden. Van Iris, onze dochter, die net aan haar rechtenstudie in Lvov begonnen is, horen we dat de hele universiteit geblokkeerd is. Zelfs de hoogleraren roepen op tot protest op het Maidan.

Tegen corruptie

Zodra de stalwerkzaamheden volbracht zijn, haasten wij ons naar de televisie om gefundeerde informatie te krijgen. De staatstelevisie schotelt ons bont entertainment voor; de zenders van de oppositie brengen dag en nacht verslag uit van de protesten in Kiev. Natuurlijk staan wij volledig achter deze protestbeweging. We zijn vooral

tegen de corruptie en willekeur van het Janoekovytsjregime en minder voor een onvoorwaardelijke integratie in de EU. Maar ons wordt al snel duidelijk dat niet al onze burens het met deze stelling eens zijn. De meesten hebben slechts het bescheiden inkomen uit hun boerderij en werken verder als seizoensarbeider. De geluksvogels onder hen werken in het Westen, de grote meerderheid echter gaat naar Rusland waarvoor ze geen visum nodig hebben. Zij zien de protesten met heel andere ogen. "Waarom zou je überhaupt demonstreren? Corruptie zal er altijd zijn. Denk je echt dat ik voor de bevalling van mijn vrouw geen smeergeld moet betalen? We hebben toch gezien wat de Oranje-revolutie gebracht heeft – helemaal niks."

Protesten op het Maidan

In onze regio die in de westelijke uithoek van de Oekraïne ligt, heeft de meerderheid van de bevolking daadwerkelijk voor de partij van Janokovitsch gestemd en dit voornamelijk op grond van de seizoensarbeid. Wij demonstreren met vrienden in nabijgelegen steden zoals Oezjhorod en Choest. De mobilisering is bescheiden en de angst voor repressie staat op de gezichten van de deelnemers te lezen. De Transkarpatiërs zijn een zeer pragmatisch en sceptisch volk, door hun geschiedenis eraan ge-

wend steeds weer onder een ander regime te leven. Ook bij de grootste manifestatie op het Maidan in Kiev met een miljoen mensen zie ik in de tentenstad slechts weinigen uit onze regio. Kleine boeren zijn nauwelijks vertegenwoordigd; de protestbeweging is vooral bij jonge mensen, stedelingen, intellectuelen en kleine en grote ondernemers populair. Dan komt de kersttijd. Zoals elk jaar gaan we langs op alle boerderijen in de buurt om drie dagen lang samen te zingen, eten en drinken. Een goede gelegenheid om over de persoonlijke situatie van de seizoensarbeiders te praten die speciaal voor de feestdagen naar huis gekomen zijn. Politiek is een te heikel thema voor dit soort samenkomsten die sterk met religie gebonden zijn. We praten eerder over de veel te milde winter of over de gezondheid van deze of gene. Aan tafel lijkt de Euro-maidan ver weg en lijkt niet te rijmen met de stortvloed aan informatie uit de sociale media.

Dan gaat alles heel snel. Na excessief politiegeweld, het bevel op demonstranten te schieten en talrijke doden, vluchten de machtigen met geld, sieraden, schilderijen...

Vrienden uit Europa schrijven en bellen om naar "onze" situatie te vragen. Vaak beter geïnformeerd dan mijn bevriende boeren willen zij weten wat dat met die neonazi's en nationalistena te betekenen heeft en of we in gevaar zijn. We proberen gerust te stellen, te wijzen op de manipulatie van de pers aan beide zijden en uit te leggen dat we op het moment niet zozeer bedreigd worden door het gevaar uit Kiev, maar eerder door de hoorns van onze koeien. Sinds maart sleurt de geopolitieke situatie ons mee in een spiraal van geweld die verstrekkende gevolgen zal hebben. De inlijving van de Krim, verklaringen, sancties en een grotere mobilisering van troepen buiten de Oekraïne doen het ergste vermoeden. In deze economische en politieke crisis achten we het van groot belang creatief te blijven en op zoek te gaan naar nieuwe vormen van solidariteit en samenwerking.

Oreste Del Sol

Noot van de redactie: Dit artikel is voor de presidentsverkiezingen in de Oekraïne geschreven. Helaas is ook daarna de vurig verlangde rust niet weergekeerd.

Colofon

Het Nieuws uit Longo mai verschijnt drie keer per jaar
Hoofdredactie: Babette Stipp
Productie: Michael Rössler, Ieke Dekker
Druk: Kunsthausverlag Boddin

Contactadres:
Stichting Pro Longo mai
Polanenstraat 79
1013 VS Amsterdam
Tel. 06 28 45 17 62
ING Bank 314983
info@longomai.nl - www.longomai.nl

Le Montois, CH-2863 Undervelier
Tel. 0041 32 42 65 971

Grange neuve, F-04300 Limans
Tel. 0033 492 73 05 98

Hof Ulenkrug, Stubbendorf 68
D-17159 Dargun
Tel. 0049 39959 23881

Hof Stopar, Lobnik 16
A-9135 Eisenkappel
Tel. 0043 4238 8705

Und jetzt!?

Meer dan dertig jaar schetste Walter Lack, een van de oprichters van Longo mai, met pen en potlood het gebeuren in en rond de coöperaties. Er ontstond een verzameling van grafische werken dat posters, illustraties, karikaturen, strips en teksten omvat die ook gaan over problemen en conflicten binnenshuis. Tekeningen en tekst zijn nu op zo'n manier in een boek samengebracht dat ze een verhaal vertellen over een collectief project dat zich elke keer weer opnieuw moet vinden in een wereld die zich ook steeds verandert. Redactie en lay-out waren in handen van een groep actuele en voormalige leden van de coöperaties, waaronder ook jongeren van de tweede generatie die de wereld buiten de coöperaties aan het ontdekken zijn. Het boek is (helaas alleen in het Duits) te verkrijgen bij Stichting Pro Longo mai in Amsterdam. Prijs 18,80 euro.

